

40

Хадзісаў
імама
ан-Наўаўі

*40 Хадзісаў
імама ан-Наўаўі*

(На беларускую мову пераклаў Аляксей Ісмаіл Крыўцоў)

Хадзіс першы: "Справы ацэньваюцца па намерах".

Паведамляецца, што ўладар прававерных Абу Хафс Умар ібн Аль-Хаттаб (да будзе задаволены ім Усявышні Аллаг) сказаў: "Я чуў як пасланец Аллага (мір яму і блаславенне) сказаў:

"Сапраўды справы ацэньваюцца па намерах і, сапраўды, кожнаму чалавеку дастанецца толькі тое, што ён меўся атрымаць. Так, здзейсніўшы перасяленне да Аллага і Яго пасланца пераселіцца да Аллага і Яго пасланца, а той, хто перасяліўся дзеля чагосьці людскога альбо дзеля жанчыны, з якой ён жадаў пабрацца шлюбам, пераселіцца толькі да таго, да чаго ён перасяляўся. (Бухары, Муслім).

Хадзіс другі: "Іслам, вера і шчырасць".

Паведамляецца, што Умар (хай будзе задаволены ім Аллаг) сказаў: "Аднойчы, калі мы знаходзіліся ў кампаніі пасланца Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) да нас нечакана падышоў незнаёмы чалавек у выдатнай белай вопратцы, які меў чорныя валасы, па выглядзе якога нельга было сказаць, што ён знаходзіцца ў дарозе, і якога ніхто з нас не ведаў. Ён сеў насупраць прарока (мір яму і блаславенне Аллага) так, што каленкі іх дакрануліся, паклаў рукі сабе на ногі і сказаў: "О Мухаммадзе, распавядзі мне пра іслам". Пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў:

"Сутнасць ісламу заключаецца ў тым, каб ты засведчыў, што няма боства, апроч Аллага, і што Мухаммад - пасланец Аллага, здзяйсняў малітвы, даваў закат, захоўваў пост пад час Рамадану і здзейсніў хадж да Дома, калі здолееш зрабіць гэта". Гэты чалавек сказаў: "Твая праўда" - а мы здзівіліся, што ён задае прароку (мір яму і блаславенне Аллага) пытанні і пацвярджае праўдзівасць гэтых словаў. Потым ён сказаў: "А цяпер распавядзі мне пра веру". Пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) адказаў: *"Сутнасць веры заключаецца ў тым, каб ты паверыў у Аллага, і ў Яго анёлаў, і ў Яго Пісанні, і ў Яго пасланцоў, і ў Апошні дзень, а таксама ў тым, каб ты паверыў у прадвызначэнне як добрага, так і благога".* І гэты чалавек зноў адзначыў: "Ты сказаў праўду". Потым ён сказаў: "Распавядзі мне пра шчырасць" - Пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *"Сутнасць шчырасці ў тым, каб ты пакланяўся Аллагу так, быццам бачыш Яго, а калі ты Яго не бачыш, дык памятай пра тое, што Ён, сапраўды, бачыць цябе".* Потым ён сказаў: "А цяпер распавядзі мне пра гэты час". Пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *"Той, у каго пытаюцца пра яго, ведае не болей таго, хто пытаецца".* Ён сказаў: "Тады распавядзі мне пра яго прыкметы". Пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *"Прыкметаю набліжэння гэтага часу стане тое, што нявольніца спародзіць сваю спадарыню, і тое, што ты ўбачыш, як босыя, голыя і немажжыныя пастухі авечак будуць намагацца перасягнуць адзін аднаго па вышыні свайго жылля".* А потым гэты чалавек сышоў. Калі ж прайшоў некаторы час,

пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) запытаў: *"О Умару, ці вядома табе, хто даваў гэтыя пытанні?"* Я адказаў: "Аллаг і пасланец Яго ведаюць пра гэта лепей". Тады ён сказаў: *"Сапраўды, гэта - Джыбрыль, які прыйшоў да вас, каб навучыць вас вашай рэлігіі"*. (Муслім).

Хадзіс трэці: "Слупы ісламу і яго вялікія падставы".

Перадаецца ад Абдуллы ібн Умара: "Пасланец Аллага (мір яму і блаславенне) сказаў: *"Іслам пабудаваны на пяці слупах: сведчанні пра тое, што няма боства вартага пакланення, апроч Аллага, і што Мухаммад – пасланец Аллага, здзяйсненні малітвы, уплаце закяту, на хаджы і посце ў месяці Рамадан"* (Бухары,

Хадзіс чацвёрты: "Стадыі стварэння чалавека і заканчэнне гэтага стварэння".

Паведамляецца, што Абу Абдурахман Абдулла ібн Мас'уд (хай будзе задаволены ім Аллаг) сказаў: "Праўдзівы і варты даверу пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў нам: *"Сапраўды, кожны з вас фармуецца ў чэраве сваёй маці на працягу сарака дзён у выглядзе кроплі насення, а потым столькі жа*

знаходзіцца там у выглядзе згустка крыві і яшчэ столькі жа – у выглядзе кавалка плоці, а потым да яго накіроўваецца анёл, які ўдзімае ў яго дух. І ён атрымлівае загад запісаць чатыры рэчы: долю чалавека, тэрмін яго жыцця, яго справы, а таксама тое, і часлівым ён будзе альбо няічасным. І клянуся Аллагам, апроч Якога няма іншага боства, сапраўды, кожны з вас можа здзяйсняць справы жыхароў раю датуль, пакуль не апынецца ад раю на адлегласці ўсяго толькі аднаго лоція, пасля чаго спраўдзіцца напісанае яму на родзе, і ён пачне здзяйсняць справы жыхароў агню і войдзе ў (агонь). І, сапраўды, кожны з вас можа здзяйсняць справы жыхароў агню датуль, пакуль не апынецца ад агню на адлегласці ўсяго толькі аднаго лоція, пасля чаго спраўдзіцца напісанае яму на родзе, і ён пачне здзяйсняць справы жыхароў раю і войдзе ў рай” (Бухары, Муслім).

Хадзіс пяты: “Паведамленне пра тое, што неналежныя справы і навіны з’яўляюцца несапраўднымі”.

Паведамляецца, што маці прававерных, Умм Абдуллаг, Аіша (хай будзе задаволены ёй Аллаг) сказала: “Пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: “Калі нехта ўнясе ў нашу справу нешта новае і не маючае да яе дачынення, гэта будзе адкінута” (Бухары, Муслім).

Хадзіс шосты: “Дазволенае (халяль) і забароненае (харам)”.

Паведамляецца, што Абу Абдуллаг Ан-Нуг’ман бін Башыр (хай будзе задаволены ім Аллаг) сказаў: “Я чуў як пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Сапраўды, дазволенае відавочна і забароненае відавочна, а паміж імі знаходзіцца сумненнае, адносна якога шмат хто з людзей не мае яснага уяўлення. Той, хто пільнуецца сумненнага, вызваляецца ад яго дзеля захоўвання сваёй рэлігіі і свайго гонару, а той, хто займаецца сумненым, прыйдзе і да здзяйснення забароненага, бо ён падобны да пастуха, які пасвіць каля ахоўнага месца свой статак, які вось-вось апынецца там. Кожны ўладар абавязкова мае такое ахоўнае месца, а ахоўным месцам Аллага з’яўляецца тое, што ён забараніў людзям. Сапраўды, ёсць у цэле чалавека кавалачак плоці, які, будучы добрым, робіць добрым і ўсё цела, а будучы нягодным, прыводзіць ў нягоднасць і ўсё цела, і, сапраўды, гэтым кавалачкам з’яўляецца сэрца”* (Бухары, Муслім).

Хадзіс сёмы: “Рэлігія з’яўляецца выяўленнем шчырасці”.

Паведамляецца, што Абу Рукайя Тамім бін Аўс Ад-Дары (хай будзе задаволены ім Аллаг) сказаў: “Аднойчы прарок (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Рэлігія з’яўляецца выяўленнем шчырасці”*. Мы запыталіся: *“У дачыненні да каго?”*

Ён сказаў: “У дачыненні да Аллага, і да Яго Кнігі, і да Яго пасланца, і да кіраўніка мусульманаў, і да ўсіх мусульманаў увогуле” (Муслім, Абу-Дауд).

Хадзіс восьмы: “Прытрымлівацца лёгкага і не ствараць перашкодаў”

Паведамляецца, што Абу Хурайра Абдурахман бін Сахар (хай будзе задаволены ім Аллаг) сказаў: “Я чуў як пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Пазбягайце таго, што я забараніў вам, а з таго, што я вам загадаў, рабіце, што можаце, бо, сапраўды, тых, хто жыў да вас згубіла толькі тое, што яны давалі шмат пытанняў і не пагаджаліся са сваімі прарокамі”* (Бухары, Муслім).

Хадзіс дзевяты: “Прынята можа быць толькі добрае і дазволенае”.

Паведамляецца, што Абу Хурэйра (хай будзе задаволены ім Аллаг) сказаў: “Пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“О людзі! Сапраўды, Аллаг – Добры, і Ён не прыймае нічога, апроч добрага. І, сапраўды, Аллаг загадаў вернікам тое ж, што загадаў Ён і пасланцам, і Усявышні сказаў: “О пасланцы! Ешце добрае і рабіце праведныя справы”. Усявышні таксама сказаў: “О тыя, якія паверылі! Ешце з таго добрага, чым Мы надзялілі вас”. А потым прарок (мір яму і блаславенне Аллага) узагадаў пра*

пакрытага пылам чалавека з усклычанымі валасамі, які ўжо доўга знаходзіцца ў дарозе і падымае свае рукі да неба (паўтараючы): “О Госпадзе, О Госпадзе!”. Аднак ежа яго забаронная, і пітво яго забароннае, і вопратка яго забаронная, і выгадаваны ён быў забаронным, таму як яму можа быць дан адказ?” (Муслім, Цірмізі).

Хадзіс дзясяты: “Прытрымлівацца ўпэўненасці і выдаляцца ад сумненнага”.

Паведамляецца, што Абу Мухаммад Аль Хасан, Алі ібн Абу Таліб (хай будзе задаволены Аллаг імі абодвума), унук і улюбёнец пасланца Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: “Я запомніў, што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Пакінь тое, што выклікае ў цябе сумневы, і звярніся да таго, што сумневаў у цябе не выклікае”* (Цірмізі, Насаі).

Хадзіс адзінаццаты: “Занятасць тым, што прыносіць карысць”.

Паведамляецца, што Абу Хурэйра (хай будзе задаволены ім Аллаг) сказаў, што прарок (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Прыкметаю добрага вызнання ісламу чалавекам з’яўляецца яго адмова ад таго, што яго не датычыцца”* (Цірмізі).

Хадзіс дванаццаты: “Братэрства па веры”.

Паведамляецца, што слуга пасланца Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) перадаў, што прарок (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Не паверыць ніхто з вас датуль, пакуль не будзе жадаць брату свайму таго жа, чаго жадае самому сабе”* (Бухары, Муслім).

Хадзіс трынаццаты: “Добрае слова і захаванне праў гасця і суседа з’яўляюцца выяўленнямі веры”.

Перадаюць са словаў Абу Хурэйры (хай будзе задаволены ім Аллаг), што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Хай той, хто верыць у Аллага і ў Апошні дзень, наважае свайго суседа, і няхай той, хто верыць у Аллага і ў Апошні дзень, добра прымае свайго гасця”* (Муслім, Бухары).

Хадзіс чатырнаццаты: “Не сярдуйся і ты будзеш у раі”.

Перадаюць са словаў Абу Хурэйры (хай будзе задаволены ім Аллаг), што адзін чалавек папрасіў прарока (мір яму і блаславенне Аллага): “Дай мне парад”. Ён сказаў: *“Не сярдуйся”*. Пасля гэтага той

некалькі разоў пераказаў сваю просьбу, але кожны раз прарок (мір яму і блаславенне Аллага) казаў: ***“Не сярдуйся”*** (Ахмад). Гэты хадзіс прыводзіцца ў зборніку Аль Бухары.

Хадзіс пятнаццаты: “Неабходна ўсё рабіць добра”.

Перадаюць са словаў Абу Я’ля Шаддада ібн Ауса (хай будзе задаволены ім Аллаг), што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: ***“Сапраўды, Аллаг загадаў усё рабіць добра, і калі прыйдзеца забіваць, дык забівайце добраю манераю, і калі будзеце ахвяраваць, таксама рабіце гэта добра, і няхай кожны з вас (на добры толк) звострыць свой нож і няхай пазбавіць жывёлу ад пакутаў”*** (Муслім).

Хадзіс шаснаццаты: “Збожнасць і абычайлівасць”.

Перадаюць са словаў Абу Зарра Джундуба ібн Джунады і Абу Абдурахмана Муаза ібн Джабалы (хай будзе задаволены Аллаг імі абодвума), што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: ***“Бойся Аллага, дзе б ты не быў, услед за благой справаю зрабі добрую, якая сатрэ сабою благу, і прытрымлівайся абычайлівасці ў адносінах з людзьмі”*** (Цірмізі).

Хадзіс сямнаццаты: «Дапамога, ахова, падмога і падтрымка Аллага Усявышняга».

Паведамляецца, што Абу-ль-Аббас Абдуллаг ібн Аббас (хай будзе задаволены ім Аллаг) сказаў: “Аднойчы, калі я сядзеў вершкі ззаду прарока (мір яму і блаславенне Аллага) ён сказаў: *“О хлопчык, я навучу цябе некалькім словам: Захоўвай (памяць пра) Аллага, і Ён будзе ахоўваць цябе, захоўвай (памяць пра) Аллага і ты знойдзеш Яго перад сабою. Калі (пажадаеш) напросіць (нешта), прасі Аллага, калі пажадаеш звярнуцца за дапамогаю, звяртайся за ёй да Аллага; і ведай, што калі (усе астатнія) згуртуюцца, каб зрабіць для цябе нешта карыснае, яны прынясуць табе карысць толькі ў тым, што было прадвызначана табе Аллагам, і калі яны згуртуюцца, каб нашкодзіць табе, яны нашкодзяць табе толькі ў тым, што было прадвызначана табе Аллагам, бо пёры ўжо паднятыя, а старонкі высмаглі”* (Цірмізі).

Хадзіс васьмнаццаты: “Саромлівасць – ад веры”.

Перадаецца са словаў Абу Мас’уда ‘Укбы бін ‘Амра аль-Ансары аль-Бадры (хай будзе задаволены ім Аллаг), што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Сапраўды, дайшло да людзей із словаў першага праоцтва (наступнае):*

“Калі ты не адчуваеш сораму, дык рабі, што пажадаеш”” (Бухары).

Хадзіс дзевятнаццаты: “Прастата і вера”.

Паведамляецца, што Абу ‘Амар (альбо Амра) Суф’ян ібн ‘Абдуллаг ас-Сакафі (хай будзе задаволены ім Аллаг) сказаў: “(Аднойчы) я папрасіў: “О пасланец Аллага, скажы мне ў ісламе такія словы, (каб пасля гэтага) я ўжо не пытаўся пра яго ні ў каго іншага”. Ён сказаў: *“Кажы: “Я наверыў у Аллага”, - а потым прытрымлівайся прастаты*” (Муслім).

Хадзіс дваццаты: «Шлях да раю»

Перадаюць са словаў Абу ‘Абдуллага Джабіра ібн ‘Абдуллага аль-Ансары (хай будзе задаволены Аллаг імі абодвума), што адзін чалавек звярнуўся да пасланца Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) з пытаннем, сказаўшы: “Скажы мне, калі я буду здзяйсняць пяць абавязковых малітваў, і захоўваць пост пад час Рамадана і лічыць дазволеным дазволенае, а забароненым – забароненае, нічога не дадаючы да гэтага, ці ўвайду я ў рай?”, - і ён сказаў: *“Так”* (Муслім).

Хадзіс дваццаць першы: “Букет добра”.

Перадаюць са словаў Абу Маліка аль-Харыса ібн ‘Асіма аль Аш’ары (хай будзе задаволены ім Аллаг), што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Ачышчэнне – палова веры, (словы) “Хвала Аллагу” (Альхамду лі-Ллягі) запоўняць сабою Вагі, (словы) “Слава Аллагу і хвала Аллагу” (Субхана-Ллагі ва-ль-хамду лі-Ллягі) запоўняць сабою (прастору) паміж нябёсамі і зямлёю, малітва – святло, міласціна (садака) – прамень святла, трыванне – зьяненне, а Каран – довад за цябе альбо супраць цябе. Усе людзі выпраўляюцца раніцай (на сваіх справах), і прадаючы душу сваю альбо вызваляе яе, альбо губіць”* (Муслім).

Хадзіс дваццаць другі: “Забарона несправядлівасці”.

Перадаецца са словаў Абу Зарра аль-Гіфары (Хай будзе задаволены ім Аллаг), што прарок (мір яму і блаславенне Аллага) перадаў, што Усемагутны і Вялікі Госпад сказаў: **“О рабы Мае, сапраўды, Я забараніў несправядлівасць Сабе і зрабіў яе забароненай паміж вамі, дык не прыгнятайце ж адно аднаго!**

О рабы Мае, усе вы былі аблуднымі, апроч тых, каму паказаў Я слушны шлях, дык прасіце ж

Мяне накіраваць вас на слухны шлях і Я накірую вас!

О рабы Мае, усе вы застаняцеся галоднымі, апроч тых, каго пажыўлю Я, дык прасіце ж Мяне пажывіць вас, і Я пажыўлю вас!

О рабы Мае, усе вы застаняцеся голымі, апроч тых, каго Я апрану, дык прасіце ж Мяне апрануць вас, і Я апрану вас!

О рабы Мае, сапраўды, грашыце вы ноччу і днём, а Я дарую ўсе грахі, дык прасіце ж Мяне дараваць вам, і Я дарую вам!

О рабы Мае, сапраўды, ніколі не здолееце вы пашкодзіць Мне, ні прынесці карысці!

О рабы Мае, калі б першыя і апошнія з вас, людзі і джынны, былі такімі жа багабойнымі, як і сэрца найбагабойнешага з вас, гэта нічога не дадала б да таго, чым Я валодаю!

О рабы Мае, калі б першыя і апошнія з вас, людзі і джынны, былі такімі жа бязбожнымі, як і сэрца найбязбожнейшага з вас, гэта ніяк не паменшыла б таго, чым Я валодаю!

О рабы Мае, калі б першыя і апошнія з вас, людзі і джынны, усталі б на адным месцы і папрасілі ў Мяне (нешта), і Я б даў кожнаму тое, пра што ён прасіў, гэта паменшыла б тое, што Я маю, настолькі жа, наколькі ігла, якую апусцілі ў мора, паменшае (колькасць яго вады)!

О рабы Мае, сапраўды, гэта – толькі вашы справы, якія Я вылічу для вас, а потым споўна адплачу вам за ніх, і тады няхай той, хто набудзе дабро, ушануе Аллага, а хто набудзе нешта іншае, няхай не вінаваціць нікога, апроч самога сябе!” (Муслім).

Хадзіс дваццаць трэці: “Шырыня літасці Аллага Усявышняга”.

Перадаюць са словаў Абу Зарра (хай будзе задаволены ім Аллаг), што аднойчы людзі з ліку папличнікаў пасланца Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) прыйшлі да яго і сказалі прароку (мір яму і блаславенне Аллага): “О пасланец Аллага, заможныя людзі атрымаюць усе ўзнагароды, бо яны моляцца як і мы і посцяць як і мы, але апроч гэтага яны яшчэ і раздаюць міласціну (садака) ад лішкаў свайго багацця!” На гэта прарок (мір яму і блаславенне Аллага) адказаў: *“Хіба для вас Аллаг не падрыхтаваў таго, што вы прымеце раздаваць у якасці міласціны (садака)? Сапраўды, садакай для вас становіцца кожнае праслаўленне, і кожнае ўзвялічванне, і кожнае ўсхваленне, і кожнае вымаўленне словаў “Няма бога, апроч Аллага”, і пабудка да ўхваляемага, і ўпын ад ганебнага і нават плоцевая блізкасць кожнага з вас з’яўляецца садакай”.*

Людзі спыталі: “О пасланец Аллага, няўжо за тое, што нехта з нас здаволіць сваё жаданне, ён атрымае ўзнагароду?!” На гэта прарок (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Скажыце, калі б хто -небудзь з вас здаволіў сваё жаданне забароненым спосабам, ці быў бы ён пакараны? Таму таксама, калі ён здаволіць яго дазволеным спосабам, то атрымае ўзнагароду”* (Муслім).

Хадзіс дваццаць чацвёрты: “Пагадненне людзей паміж сабою і праява справядлівасці ў дачыненні да іх”.

Перадаюць са словаў Абу Хурайры (хай будзе задаволены ім Аллаг), што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Кожны сустаў з суставаў, якія маюцца ў целах людзей, павінен даваць садака кожны дзень, у які ўзыходзіць сонца; праява табою справядлівасці, калі паміж двума людзьмі ўзнікае спрэчка, ёсць садака, і дапамаганне чалавеку, якога ты падсадзіш на яго верхавую жывёлу альбо якому дасі яго пакунак, ёсць садака, і добрае слова садака, і за кожны крок, які ты робіш на шляху да малітвы, табе запісваецца садака і адхіленне табою з дарогі таго, што задае шкоды людзям, ёсць садака”* (Бухары, Муслім).

Хадзіс дваццаць пяты: “Багабойнасць і грэшнасць”.

Перадаюць са словаў ан-Наўваса ібн Сам’ана (хай будзе задаволены ім Аллаг), што прарок (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Багабойнасць ёсць абычайлівасць, а грэшнае – гэта тое, што варушыцца ў тваёй душы, але ты не жадаеш, каб пра гэта даведаліся людзі”* (Муслім).

Паведамляецца, што Вабіса ібн Ма’бад (хай будзе задаволены ім Аллаг) сказаў: *“(Аднойчы) я прыйшоў да пасланца Аллага (мір яму і блаславенне Аллага). Ён*

спытаў мяне: *“Ты прыйшоў, каб спытаць мяне пра багабойнасць?”* Я сказаў: “Так”. Ён сказаў: *“Спытай пра гэта сваё сэрца, бо багабойнасць ёсць тое, у чым адчулі ўпэўненасць душа і сэрца, а грэшынае гэта тое, што працягвае варушыцца ў душы і вагацца ў грудзях, нават калі людзі не раз скажуць табе, што ты зрабіў слушна”* (Ахмад, Дарымі).

Хадзіс дваццаць шосты: “Няўхільна прытрымлівацца сунны і пазбягаць навінаў”.

Паведамляецца, што Абу Наджых аль-‘Ірбад ібн Сарыя (хай будзе задаволены ім Аллаг) сказаў: “(Аднойчы) пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) звярнуўся да нас з павучаннем, ад якога сэрцы нашыя адчулі сполах, а з вачэй пацеклі слёзы, і мы сказалі: “О, пасланец Аллага, гэта падобна да ўвянчання таго, хто развітваецца, дык дай жа нам наказ!”

Ён сказаў: *“Вось мой наказ вам: бойцеся Усемагутнага і Вялікага Аллага, і слухайце, і падпарадкоўвайцеся, нават калі кіраваць вамі будзе нявольнік. Сапраўды, той з вас хто пражыве (досыць доўга), убачыць шмат якіх сварак, і таму вам трэба прытрымлівацца маёй сунны і сунны праведных халіфаў, вадзімых простым шляхам, учаніцеся ў яе карэннымі зубамі цалкам, пазбягаючы навінаў, бо кожная навіна з’яўляецца аблудаю”* (Абу Давуд, Цірмізі).

Хадзіс дваццаць сёмы: “Брама добра і шляхі слушнага кіраўніцтва”.

Паведамляецца, што Му’аз ібн Джабаль (хай будзе задаволены ім Аллаг) сказаў: “Аднойчы я сказаў: “О пасланец Аллага, якая справа дазволіць мне ўвайсці ў рай і падаліць мяне ад пекла”. Прарок (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Ты спытаў пра вялікую справу, но, сапраўды, яна будзе лёгкаю для таго, каму Усявышні Аллаг палегчыць гэта. Пакланяйся Аллагу і нікому болей нароўні з Ім, здзяйсняй малітвы, выплачвай закят, захоўвай пост пад час Рамадана і здзейсні хадж да Дома”.*

А потым ён сказаў: *“Ці не паказаць табе браму добра? Гэта пост, які з’яўляецца заслонаю, і садака, якая гасіць грахі, падобна да таго, як вада гасіць полымя, і малітва чалавека глыбокай ноччу”, - пасля чаго прачытаў (аяты): “Яны ўзняваюцца са сваіх ложкаў, каб клікаць Госпада свайго з бояззю і надзеяй, ахвяруючы тое, чым Мы надзялілі іх. Ніводная душа не ведае, якая асалода вачэй схаваная для іх за тое, што яны рабілі».* Потым ён сказаў: *“Ці не паведаміць табе пра галаву гэтай справы, яго слуп і яго вяршыню?”* Я сказаў: “Так, о пасланец Аллага”. Ён сказаў: *“Галава гэтай справы – іслам, слуп яе – малітва, а вяршыня яе – джыхад”.* Потым пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Ці не паведаміць табе пра галоўную частку ўсяго гэтага?”.* Я сказаў: “да, о пасланец Аллага”. Тады ён узяў свой язык і сказаў: *“Прытрымлівай у сябе гэта”.* Я сказаў:

“О прарок Аллага, так мы і на самой справе будзем запытанья за тое, што мы кажам?”

Ён сказаў: *“Хай страціць цябе твая маці! Хіба кідацьмуць людзей тварамі (альбо насамі) у агонь за што-небудзь, апроч паклёпніцкіх гутарак!”* (Цірмізі).

Хадзіс дваццаць восьмы: “Межы Усявышняга Аллага і Яго забароны”.

“Сапраўды, Усявышні Аллаг усклаў на людзей выкананне рэлігійных абавязкаў, дык не пагарджайце ж імі. І ўсталяваў забароны, дык не пераступайце ж іх. І забараніў некаторыя рэчы, дык не парушайце ж гэтыя забароны. І змоўчаў пра некаторыя рэчы на Сваёй літасці да вас, а не па замеце, дык не дашуквайцеся ж іх!” (Даракутні).

Хадзіс дваццаць дзевяты: “Сапраўдная сутнасць вырачэння свету і плён гэтага вырачэння”.

Паведамляецца, што Абу-ль-‘Аббас Сахль бін Са’ад ас-Са’ідзі (хай будзе задаволены ім Аллаг) сказаў: “Аднойчы да прарока (мір яму і блаславенне Аллага) прыйшоў нейкі чалавек і сказаў: “О пасланец Аллага, пакажы мне на такую справу, за якую мяне палюбіць

Аллаг і палюбцяць людзі, калі я здзейсню яе”. У адказ на гэта прарок (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Вырачыся свету гэтага, і палюбіць цябе Аллаг, вырачыся таго, што ёсць у людзей і палюбцяць цябе людзі”* (Ібн Маджа).

Хадзіс трыццаты: “Адмаўленне шкоды ў ісламе”.

Перадаюць са словаў Абу Са’іда Са’да ібн Сінана аль-Худры (хай будзе задаволены ім Аллаг), што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Недапушчальна шкодзіць з мэтай атрымаць нейкую карысь, а таксама шкодзіць без мэты”* (Ібн Маджа).

Хадзіс трыццаць першы: “Асновы пастановаў у ісламе”.

Перадаюць са словаў Ібн Аббаса (хай будзе задаволены ім Аллаг), што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Калі людзям будуць даваць тое, што яны патрабуюць толькі на падставе іх дамаганняў, то адны абавязкова стануць квапіцца на маёмасць і жыццё іншых, і таму той, хто квапіцца, павінен даць доказ, а той, хто адмаўляе – прынесці кляцьбу”*. (Байхакі).

Хадзіс трыццаць другі: “Адхіленне ганьбаванага з’яўляецца ісламскім абавязкам”.

Перадаюць са словаў Абу Са’іда аль-Худры (хай будзе задаволены ім Аллаг), што ён чуў, як пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Няхай той з вас, хто ўбачыць ганьбаванае, зменіць гэта ўласнаручна, калі ж ён не здолее зрабіць гэта, няхай зменіць гэта сваім языком, а калі не здолее і гэтага, дык – сваім сэрцэм, і гэта будзе найбольш слабым выяўленнем веры”* (Муслім).

Хадзіс трыццаць трэці: “Братэрства ў ісламе і правы мусульманаў”.

Паведамляецца са словаў Абу Хурэйры (хай будзе задаволены ім Аллаг), што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Не зайздросьце адно аднаму, не наганяйце цану, адмоўцеся ад узаемнае нянавісці, не паварочвайцеся спінаю адно да аднаго, не перашкаджайце гандлю адно аднаму і будзьце братамі, о рабы Аллага. Бо мусульманін мусульманіну брат, і таму не мусіць ніхто з мусульманаў ні прыгнятаць іншага, ні ашукваць яго, ні ставіцца да яго з пагардаю, ні пакідаць яго без дапамогі, а збожнасць схаваная тут!”*, - і пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) тройчы паказаў сабе на

грудзі, пасля чаго сказаў: *“Дастаткова будзе шкоды таму чалавеку, які з пагардаю ставіцца да свайго брата ў ісламе, і для кожнага мусульманіна павінны быць недатыкальнымі жыццё, маёмасць і гонар інішага мусульманіна!”* (Муслім).

Хадзіс трыццаць чацвёрты: “Пра тое, што змяшчае ў сябе дабро”.

Перадаюць са словаў Абу Хурэйры (хай будзе задаволены ім Аллаг), што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Таго, хто пазбавіць верніка на адзін са смуткаў гэтага свету, Аллаг пазбавіць на адзін са смуткаў Дня Ажыўлення, таму, хто палегчыць становішча немаможнага даўжніка, Аллаг палегчыць яго ўласнае становішча і ў гэтым свеце і ў свеце іншым, а таго, хто пакрые мусульманіна, Аллаг пакрые і ў гэтым свеце і ў свеце ншым, і Аллаг будзе дапамагаць Свайму рабу, пакуль сам раб дапамагае свайму брату.*

Таму, хто ўступіў на нейкі шлях у пошуку ведаў Аллаг палегчыць за гэта шлях да раю, а калі людзі гуртуюцца ў адным з дамоў Аллага, дзе яны сумесна чытаюць і вывучаюць Кнігу Аллага, абавязкова спускаецца на іх супакой, і пакрывае іх літасць, і атачаюць іх анёлы, і згадвае іх Аллаг сярод тых, хто знаходзіцца перад Ім. Таму, каго стануць затрымліваць справы, паходжанне не дапаможа рухацца хутчэй” (Муслім).

Хадзіс трыццаць пяты: “Справядлівасць, літасць і ўсемагутнасць Усявышняга”.

Ібн ‘Аббас (хай будзе задаволены ім Аллаг) паведаміў, што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага), перадаючы словы свайго Ласкавага і Усявышняга Госпада, сказаў: *“Сапраўды, Аллаг запісаў добрыя і благія справы, пасля чаго патлумачыў гэта: “За тым, хто вырашыць здзейсніць добрую справу, але не здзейсніць яе, Аллаг запіша ў Сябе (здзяйсненне) цэлае добрае справы; калі чалавек вырашыць здзейсніць добрую справу і здзейсніць яе, Аллаг запіша за ім у Сябе здзяйсненне ад дзесяці да сямісот і нават болей такіх добрых справаў; за тым, хто вырашыць здзейсніць благую справу, але не здзейсніць яе, Аллаг запіша ў Сябе здзяйсненне цэлае добрае справы, а калі ён вырашыць здзейсніць благую справу, і здзейсніць яе, Аллаг запіша за ім адну благую справу”* (Бухары, Муслім).

Хадзіс трыццаць шосты: “Сродкі набліжэння да Усявышняга Аллага і набыванне Яго любві”.

Паведамляецца са словаў Абу Хурэйры (хай будзе задаволены ім Аллаг), што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: “Сапраўды, Ласкавы і Усявышні Аллаг сказаў: **“Я абвясчу вайну таму,**

хто варагуе з тым, хто блізкі да Мiane! Самае ўлюбёнае з усяго, што б ні рабіў Мой раб у імкненні наблізіцца да Мiane, з'яўляецца для Мiane тое, што Я загадаў яму ў якасці абавязка, і будзе раб Мой намагацца наблізіцца да Мiane, робячы больш за тое, што належыць рабіць (навафіль), пакуль Я не палюблю яго. Калі ж Я палюблю яго, дык стану яго слыхам, пры дапамозе якога ён будзе чуць, і яго зрокам, пры дапамозе якога ён будзе бачыць, і яго рукой, якой ён будзе хапаць, і яго нагой, пры дапамозе якой ён будзе хадзіць, і калі ён папросіць Мiane пра нешта, Я абавязкова дам яму гэта, а калі звернецца да Мiane за абаронаю, Я абавязкова абараню яго” (Бухары).

Хадзіс трыццаць сёмы: “Адхіленне цяжкасцей у ісламе”.

Перадаецца са словаў Ібн ‘Аббас а (хай будзе задаволены ім Аллаг), што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Сапраўды, Аллаг даруе чальцам маёй грамады дзеля мяне тое, што яны зрабляць па памыльцы і замеце, а таксама тое, да чаго іх будуць прымушаць”* (Ібн Маджа, Байхакі).

Хадзіс трыццаць восьмы: «Выкарыстоўванне гэтага света для атрымання света наступнага».

Паведамляецца, што Ібн ‘Умар (хай будзе задаволены Аллаг ім і яго бацькаю) сказаў: “Аднойчы пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) узяў мяне за плечы і сказаў: *“Будзь у гэтым свеце такім, быццам ты чужынец альбо вандроўца”*. А сам Ібн ‘Умар (хай будзе задаволены Аллаг ім і яго бацькаю) часта казаў: “Калі дажывеш да вечара, дык не чакай, што дажывеш і да раніцы, а калі дажывеш да раніцы, дык не чакай, што дажывеш і да вечара, і бяры ад свайго здароўя тое, што спатрэбіцца для тваёй хваробы, а ў твайго жыцця – тое, што спатрэбіцца для тваёй смерці” (Бухары).

Хадзіс трыццаць дзевяты: “Захаванне ісламскіх пастановаў з’яўляецца апораю веры”.

Перадаюць са словаў Абу Мухаммада ‘Абдуллага ібн ‘Амра ібн аль-‘Аса (хай будзе задаволены Аллаг імі абодвума), што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: *“Не паверыць ніхто з вас датуль, пакуль пал яго не накіруецца за тым, з чым я прыйшоў”* (Байхакі).

Хадзіс саракавы: “Шырыня прабачэння Усемагутнага і Вялікага Аллага”.

Паведамляецца, што Анас (хай будзе задаволены ім Аллаг) распавёў, што пасланец Аллага (мір яму і блаславенне Аллага) сказаў: **“О сын Адама, сапраўды, Я буду прабачаць цябе, не звяртаючы ўвагі на тое, якія грахі ты зрабіў, датуль, пакуль ты не пакінеш заклікаць да Мяне і спадзявацца на Мяне! О сын Адама, калі ты здзейсніш столькі грахоў, што дасягнуць яны хмараў нябесных, а потым папросіш у Мяне прабачэння, дык Я прабачу цябе! О сын Адама, сапраўды, калі ты прыйдзеш да Мяне з такою колькасцю грахоў, што запоўняць яны сабою амаль не ўсю зямлю, але сустрэнеш Мяне, не пакланяючыся поруч са Мною нічому іншаму, Я абавязкова дарую табе прабачэнне, якое пакрые сабою ўсе гэтыя грахі”** (Цірмізі, Дарымі).

